

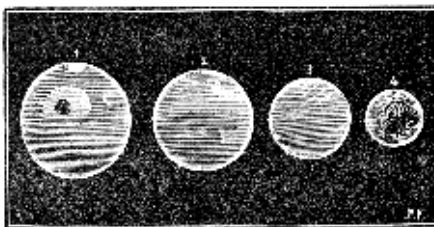
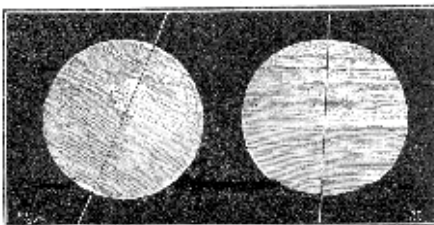
Nicolas Camille Flammarion (1842–1925) byl popularizátorem přírodních věd a zvláště astronomie ve druhé polovině devatenáctého století. Byl žákem Pařížské hvězdárny a od roku 1882 ředitelem své vlastní hvězdárny v Juvisy-sur-Orge u Paříže vybavené 24centimetrovým refraktorem. Napsal více než 50 knih bez rozdílu zaměření. Šlo o vědecké spisy, ale také o populární literaturu a fantastické či spiritistické romány. O Jupiteru se zmiňuje ve své knize *Populární astronomie* z roku 1879, která byla přeložena do češtiny téměř ihned po svém francouzském vydání. Dalekohledy již jsou mnohem dokonalejší a podrobnosti na planetárním disku přibývá. V *Populární astronomii* je shrnuto veškeré dosavadní zkoumání a Jupiter je popsán do podrobností, které berou dech. Z ilustrací spisu rozděleného do tří objemných svazků je ale zřejmé, kde měla tehdejší pozorování své hranice.



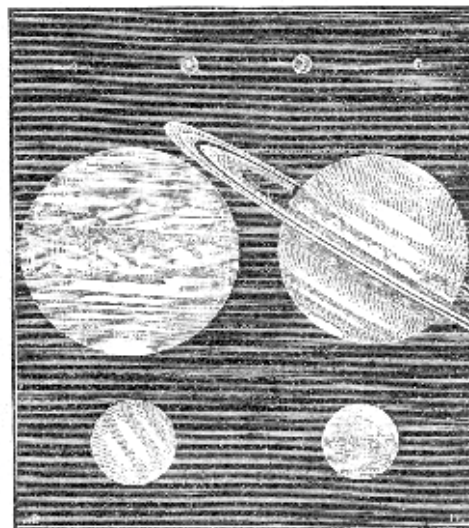
Srovnání sklonu osy Země a Jupitera.



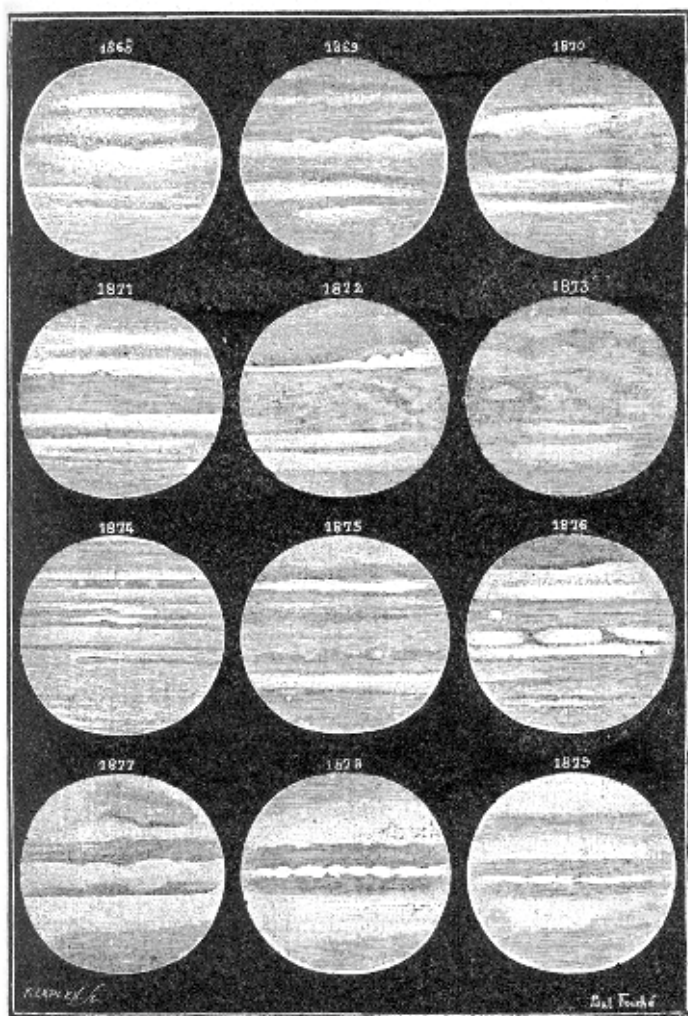
Srovnání velikosti Jupitera a Země. Na kresbě je zřetelné zploštění obří planety.



Srovnání velikostí Marta, Ganymeda, Merkura a Měsíce



Hlavní světy soustavy sluneční. Po řadě od levé strany a s hůry: Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun.



Změny pozorované na Jupiteru. Variace roční.

Jako ukázkou bohatých tvarů a barev na povrchu pozorovaných zařadil Flammarion kresbu Pietra Tacchiniho (dole). Tacchini učinil v Palermu výkres Jupitera dle pozorování 28. ledna 1873. Velká obdélná skvrna ve tvaru f promítala se na růžovém pozadí. Flammarion nedokázal rozhodnout, zda jsou na Jupiteru sopky a prameny par, či zda jsou variace jeho povrchu způsobeny vlivem slunečním. Spekuloval i o vlivu elektřiny, která by mohla rozzářiti planetu jasnými zářemi severními. Nabízí ale racionálnější závěr: planeta je ve stavu před tím, než počal se na Zemi jeviti život. V dávné geologické minulosti Země, uprostřed bouří a křečí rodícího se světa hledal odpověď na rychlé změny, které byly na Jupiteru pozorovány.

